

Aloys Harmsen

Karin Harmsen beschikt over de dagboeken van haar oom Hermanus Alouísius (roepnaam: Aloys) Harmsen. (geb. 23-01-1922, overl. 26-11-1988). Hij woonde op Haartseweg 23. Nu woont daar Fam. Jansen.

Wij zijn de familie Harmsen erkentelijk, dat wij het dagboekje, waarin notities over de bevrijding van de Haart mochten inzien en lezen én de ervaringen van Aloys Harmsen mogen publiceren.

*In totaal heeft Aloys Harmsen 6 boekjes vol geschreven:
van 23 februari 1942 t/m 21 november 1948.*

Het doel van de dagboeken was:

'om later te zien, hoe het er in de oorlog naar toe is gegaan.

Wat we zoal gedaan hebben. Hoe het hier ging en elders.

Alles wat also gebeurd is met vliegtuigen, overdag en 's nachts, waar bommen zijn gevallen en vliegtuigen.

En al zo wat meer. Alles wat alle dagen zo gebeurd.'

Aloys (hij was toen 20 jaar) schreef bovenstaande op 23 februari 1942.

Hij vervolgde:

'23 feb. Koud, sneeuw. Alle dagen 't zelfde.

Konijnen gespeurd in 't Molenveld. 1 gezien, niets gekregen.'

Gaande de oorlogsjaren schrijft Aloys over de vele vliegtuigen, die naar Duitsland gaan om steden te bombarderen, zelfs noteert hij de aantallen en waar de vliegtuigen naar toegaan. (Niet duidelijk is, waar hij die informatie vandaan had, maar het

zou via de radio kunnen zijn.)

Hij schrijft korte aantekeningen over welk werk hij doet; kort nieuws uit de buurt; hoeveel voorbijgangers er 'aan' kwamen om b.v. voedsel te kopen en hoeveel er in huis sliepen: onderduikers, Duitsers én NSB'ers.

In boekje '4' schrijft hij over de laatste dagen van de oorlog.

We citeren, zoals het in zijn dagboek staat:

'21 mrt (1945) schansen (= het verplicht graven van greppels en bulten, als hindernis voor de Duitse vijand. L.H.V.) vandaag in Aanholt, geweldig veel Tommies en Amerikanen. Ieder ogenblik lagen we voor de grond. Dan in de greppel. En dan suisten de bommen naar beneden.

4 Aaltense en 8 Winterswijkse schansers verongelukt. In Varsseveld en Uift.

21-22 Tommies (=De benaming voor de Engelsen, die met hun bommenwerpers naar Duitsland vlogen om daar steden te bombarderen, ten einde het Nazi regime te kunnen verslaan. L.H.V.)

22 mrt. Alle dagen geweldig mooi weer,
ontzettend veel Tommies en Amerikanen.

7300 boven Duitsland geweest.

Bocholt knal plat gebombardeerd. 't Was hier 'n
rook van nog zo. 't Werd er helemaal donker van.
De zon werd zowat helemaal verduisterd door de
rook. Verbrand papier en as viel de hele middag
hier neer.

In Winterswijk ook weer veel bommen gegooid,
vandaag niet geschanst, rogge schoffelen.

22-23 Tommies

23 mrt. Mooi weer, oostenwind, niet geschanst,
rogge schoffelen.

4 vrachten schansen gehaald. Hele dag weer
Tommies en Amerikanen. In Miste de spoorbaan
kapot gegooid. 's Middags ging het los aan
't front. Bommen en granaatvuur. Geweldig,
't hele huis rammelde als 'n.....

Om 4 uur begon 't, de hele avond ging 't door.

Om 9 uur zijn de Engelsen over de Rijn
getrokken. Zo gaat ie goed.

23-24 Tommies

24 mrt. Mooi weer, niet geschanst.

Luchtlandingstroepen afgegooid achter de Rijn.

3100 zweefvliegtuigen geland over de Rijn.

40.000 man afgezet. Gaat goed. Op 4 plaatsen
al over de Rijn, ongeveer 'n 10.000 vliegtuigen
los geweest vandaag.

24-25 Tommies schieten, kanonnen gebulder
hele nacht.

25 mrt. Palmzondag.

Mooi weer, hele dag gedonder. 8500 vliegtuigen
vandaag.

Al 'n bruggehoofd van 30 bij 15 Km. Schansen is gebeurd. Gelukkig. 22 weken gegraven.

25-26 Tommies. Kanongebulder

26 mrt. Mooi weer. Hele dag vliegtuigen. 5500 kanongebulder.

26-27 Tommies

27 mrt. Mist. Hele dag rustig. Niks te doen.

8 km zijn ze van Bocholt. Gaat heel goed. Zijn ook in Wurzburg. Rikposten zetten, bomen snoeien.

Evacue's op 't Molenveld in de loods.

27-28 Tommies. 16 biggen geboren

28 mrt. Mooi weer Tommies en Amerikanen.

Bomen snoeien. Hout binden. Draad maken.

Gaat goed.

28-29 Tommies nou 36 nachten achter elkaar naar Berlijn geweest.

29 mrt. Regenbuitjes. 4 soldaten gekregen (in huis), gaat goed. Molshopen slaan. Tommies aan deze kant Bocholt.

Borninkhof met z'n huisgezin van schrik gaan lopen. Al enkele bruggen laten springen.

29-30 regenbuitjes. Hele nacht kanonvuur. 't Rammelde hier hard.

30 mrt. Stille Vrijdag. Storm en regenbuitjes.

De moffen zijn op de loop. Gaat goed.

't Is vandaag goede vrijdag en goed was 't vandaag. Vandaag stille vrijdag maar stil was 't helemaal niet. 'n Lawaai! Van nog zo. Om half 12 't eerste bericht. De Tommies in Aalten en daar ging 't schreeuwen, lawaai 'n hoera van nog zo. Om twaalf uur hebben we 't Te Deum gezongen. De radio werd uit 't hok gehaald. Aan 't praten kwam geen end. Vanmorgen nog moffen hier en nou al Tommies.

Met 1 uur kwamen de eerste tanks en pantserwagens van de kapel binnendoor door 't Vene hier naar toe. Hier op de weg (Haartseweg) hielden ze stil. Sigaretten, Kwatta (Merk van een chocolade reep. L.H.V.) en bonbons werden uitgedeeld hier onder de mensen. Dan reden ze verder in de richting Winterswijk.

De hele middag verder reden hier de tanks en pantserwagens langs heen en terug. Iedere keer zaten er moffen als krijgsgevangenen bij op.

De moffen zitten hier en daar nog verscholen, maar die zullen nog wel opgeruimd worden.

't Is wel stille vrijdag maar 't lijkt er niks op.

Vandaag gaat alles holderdebolder. Als alles zo gaat als vandaag dan komen wij er nog heel goed af. Bij Aalten en op Lichtenvoorde aan wordt nog gevochten.

30-31 Tommies geschut in de verte.

31 mrt. Mooi weer. Gaat goed. Tommies in Lichtenvoorde, Winterswijk, Groenlo, Ruurlo, Varsseveld. Er kwamen ontzettend veel tanks en pansers en auto's door Aalten. Allemaal verder op.

N.S.B.ers allemaal opgepakt. Bij 'Borninkhof' zijn wij nou baas, zolang als die lui er nog niet weer zijn. De N.S.b.ers allemaal in 'Tivoli' gestopt. De Duitsers hebben gistermorgen alle bruggen nog laten springen op 1 na.

31-1 Tommies

1 april. Paschen. Zo'n Paschen als nu beleven we nooit weer.

Willem, Leo z'n vrouw en dogter zijn gistermorgen om 7 uur al vertrokken richting Belgie.

Regenbuien, wind. Hele dag vliegtuigen. Ze landen ook bij de Domme Aanleg en in 't Vene, ontzettend veel auto's in Aalten van de Domme Aanleg tot in 't Zieuwent stond 't tank aan tank.

De Harreveldse-, de Lieveldse-, en de Vragenderweg stonden ook helemaal vol.

De ondergrondse regelt overal 't verkeer. 't Is ontzettend druk, levensgevaarlijk soms.

1-2 Tommies geschut bij Doetinchem te horen.

2 april. 2de Paaschdag, regenbuitjes, wind, hele dag doortrekkend militairverkeer druk, druk, druk.

De familie Hulshoff, Lammers naar huis vertrokken. Nou al 10 man hier weg gegaan. Nou nog 7 en dan is 't weer gewoon. Wordt 't stil van hier.

's Avonds naar Aalten geweest. Kijken naar de Tommies. De eerste krant weer gekregen.

Burgerauto's en motor's rijden ook al weer.

Fietsen komen ook overal weer los. Onderduikers, Joden, van alles zie je weer.

2-3 vliegtuigen. Tommies.

3 april. Dinsdag. Regenbuien. De zusters zijn vandaag weer in

't gesticht gekomen. Lucie en Jan zijn bij 'Borninkhof'.

De tijd is 'n uur vooruit gezet. Dubbele Engelse zomertijd hebben we nu. Mest rijden. Draad maken.

De Haart is vrij!..... het leven gaat door, zoals het gaat.....

